

OBSAH

Předmluva	9
1. ÚVOD	11
2. GRAFICKÝ ZÁPIS ZVUKOVÉ PODOBY JAZYKA	15
2.1 Písmo	15
2.2 Pravopis	17
2.3 Fonetická transkripce	18
3. TVOŘENÍ, PŘENOS A PERCEPCE ŘEČI	23
3.1 Tvoření řeči	23
3.1.1 Oblast infraglotická	23
3.1.2 Oblast glotická	24
3.1.3 Dutiny supraglotické/nadhrtanové	26
3.1.3.1 Dutina ústní	26
3.1.3.2 Dutina hrdelní	28
3.1.3.3 Dutina nosní	29
3.2 Zvuk a jeho přenos	29
3.3 Mluvení z akustického hlediska	37
3.4 Vnímání zvuku	38
4. HLÁSKY A JEJICH KLASIFIKACE	41

4.1 Fonetická charakteristika samohlásek	43
4.1.1 Klasifikace samohlásek	43
4.1.1.1 Podle horizontálního posunu jazyka.	44
4.1.1.2 Podle vertikálního posunu jazyka, resp. podle otevřenosti	45
4.1.1.3 Podle otevřenosti/zavřenosti.	48
4.1.1.4 Podle labializace	49
4.1.1.5 Podle trvání (kvantity)	50
4.1.1.6 Podle přízvučnosti	50
4.1.1.7 Podle nosovosti.	51
4.1.1.8 Systematizace procesů vokalické variace.	51
4.1.2 Samohlásky neslabičné	52
4.2 Fonetická charakteristika souhlásek	53
4.2.1 Klasifikace souhlásek:	54
4.2.1.1 Podle způsobu artikulace	54
4.2.1.1.1 Souhlásky závěrové	54
4.2.1.1.2 Aproximanty	55
4.2.1.1.3 Souhlásky úžinové.	56
4.2.1.1.4 Souhlásky bokové	57
4.2.1.1.5 Souhlásky polozávěrové	57
4.2.1.1.6 Souhlásky kmitavé, vibranty	58
4.2.1.1.7 Verberanty	58
4.2.1.1.8 Tradiční klasifikace obměn základních způsobů artikulace	59
4.2.1.1.8.1 Aspirace	59
4.2.1.1.8.2 Labializace	59
4.2.1.1.9 Geminace	59
4.2.1.2 Podle místa artikulace.	60
4.2.1.2.1 Souhlásky retoretné, obouretné	60
4.2.1.2.2 Retozubné	60
4.2.1.2.3 Mezizubné	60
4.2.1.2.4 Zubné	60
4.2.1.2.5 Dásňové	60
4.2.1.2.6 Předpatrové, tvrdopatrové	61
4.2.1.2.7 Zadopatrové, měkkopatrové	61
4.2.1.2.8 Čípkové	61
4.2.1.2.9 Faryngály	61
4.2.1.2.10 Hrtanové, laryngály	61
4.2.1.2.11 Podrobnější specifikace	61

4.2.1.3 Podle funkce hlasivek / znělosti	62
4.2.1.4 Podle funkce měkkého patra / nosovosti	63
4.3 Hláskové změny	64
4.3.1 Kontaktní změny	64
4.3.2 Distantní změny	65
4.4 Systematizace procesů zasahujících španělské konsonanty	66
5. ORTOEPIE SOUČASNÉ ŠPANĚLŠTINY	69
5.1 Výslovnost samohlásek	70
5.1.1 Otevřenost/zavřenost	73
5.1.2 Nazalizace	74
5.1.3 Labializovanost	75
5.1.4 Přízvučnost/nepřízvučnost samohlásek, povolená artikulace	75
5.1.5 Kvantita (délka)	77
5.2 Výslovnostní charakteristika španělských samohlásek	78
5.2.1 Samohlásky slabičné	78
5.2.2 Samohlásky neslabičné	81
5.3 Výslovnost skupin samohlásek	82
5.3.1 Stejnoslabičné spojení samohlásek	82
5.3.1.1 Dvojhásky	82
5.3.1.2 Trojhásky	83
5.3.2 Různoslabičné spojení samohlásek	84
5.3.3 Změny ve výslovnosti samohláskových skupin	85
5.3.3.1 Syneréze	85
5.3.3.2 Synalefa	87
5.3.3.3 Dieréze	89
5.3.3.4 Redukce samohláskových skupin	90
5.3.4 Frekvence španělských vokálů	91
5.4 Výslovnost španělských souhlásek	92
5.4.0 Obecná charakteristika výslovnosti španělských souhlásek	92
5.4.1 Konsonanty bilabiální	97
5.4.2 Konsonant labiodentální	102
5.4.3 Konsonant interdentální	104
5.4.4 Konsonanty dentální	105
5.4.5 Konsonanty alveolární	109
5.4.6 Konsonanty palatální	123
5.4.7 Konsonanty velární	129

5.5 Výslovnost skupin souhlásek	134
5.5.1 Frekvence souhláskových fonémů	135
5.6 Výslovnost vokálů a konsonantů na hranici slov (vázání)	135
5.6.1 Typy vzájemného ovlivňování hlásek na hranici slov	136
5.6.1.1 Samohláska + samohláska:	136
5.6.1.2 Souhláska + souhláska:	137
5.6.1.3 Souhláska + samohláska	137
6. VÝSLOVNOSTNÍ ZVLÁŠTNOSTI AMERICKÉ ŠPANĚLŠTINY	139
6.1 Vokální systém	141
6.1.1 Typy změn	141
6.2 Konsonantický systém	143
6.3 Suprasegmentální prostředky	146
7. FONETICKÉ JEDNOTKY ŘEČI A JEJICH DĚLENÍ	147
7.1 Slabika	148
7.1.1 Slabika ve španělštině	151
7.2 Přízvukový takt	158
7.3 Promluvový úsek	159
7.4 Melodická jednotka	160
8. SUPRASEGMENTÁLNÍ (PROZODICKÉ) PROSTŘEDKY	161
8.1 Přízvuk	162
8.1.1 Přízvuk ve španělštině	163
8.1.1.1 Povaha španělského přízvuku	163
8.1.1.2 Počet přízvuků	164
8.1.1.3 Poloha přízvuku	165
8.1.1.4 Charakteristika přízvučných a nepřízvučných slov	167
8.1.1.4.1 Nepřízvučná slova	167
8.1.1.4.2 Přízvučná slova	168
8.1.1.5 Přízvuk v jednotkách vyšších než slovo	169
8.2 Rytmus	170
8.3 Intonace	171
8.3.1 Intonace v tradičních fonetických pracích	173
8.3.2 Intonace v moderních pracích	174
8.3.3 Základní intonační schémata současné španělštiny	175

8.3.3.1 Oznamovací intonace	177
8.3.3.2 Tázací intonace	178
8.3.3.2.1 Otázka zjišťovací	180
8.3.3.2.2 Otázka doplňovací	182
8.3.3.3 Rozkazovací intonace	182
8.3.4 Intonace a funkční perspektiva výpovědi	184
8.4 Změna rychlosti promluvy	184
9. FONOLOGIE	187
9.1 Fonetika a fonologie	189
9.2 Základní fonologické pojmy	190
9.3 Současná fonologie	194
9.4 Fonologický systém španělských samohlásek	198
9.4.1 Tradiční přístupy	198
9.4.1.1 Rysy fonologicky relevantní	198
9.4.1.2 Rysy fonologicky nerelevantní	199
9.4.2 Vokální systém dle RAE (2011a)	200
9.4.3 Regionální a sociální odchylky	201
9.4.4 Španělské diftongy z fonologického hlediska	201
9.5 Fonologický systém španělských souhlásek	202
9.5.1 Tradiční popis fonologického systému španělských souhlásek	202
9.5.2 Fonologický systém španělských souhlásek dle RAE (2011a)	202
9.5.2.1 Subsystem španělských okluzivních obstruentů	203
9.5.2.2 Subsystem španělských frikativ a afrikát	203
9.5.2.3 Subsystem španělských sonor	205
9.5.2.3.1 Subsystem španělských laterál	206
9.5.2.3.2 Subsystem španělských nazál	206
9.5.2.3.3 Subsystem španělských r-ových sonor	207
9.6 Suprasegmentální prostředky a fonologie	208
9.7 Fonologie diachronní	208
10. PRAVOPIS	213
10.1 Psaní jednotlivých písmen	215
10.2 Přízvuk	219
10.2.1 Obecná pravidla psaní přízvuku:	220
10.2.2 Pravidla psaní přízvuku ve slovech obsahujících diftong nebo hiát	221

10.2.3 Psaní přízvuku v jednoslabičných slovech	223
10.2.4 <i>Tilde diacrítica</i>	224
10.2.5 Psaní přízvuku ve složených slovech	228
10.3 Interpunkce	229
10.3.1 Tečka	232
10.3.2 Čárka	234
10.3.3 Středník	241
10.3.4 Dvojtečka	242
10.3.5 Tři tečky	243
10.3.6 Otazník, vykřičník	243
10.3.7 Pomlčka	244
10.3.8 Spojovník	245
10.3.9 Závorky kulaté, závorky hranaté	245
10.3.10 Uvozovky	246
10.3.11 Dieréze	247
10.4 Dělení slov	247
10.5 Velká písmena	249
Bibliografie	255
Rejstřík	259